

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2475/2021
10.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Лазаревић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Високи савет судства – Апелациони суд у Крагујевцу, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5447/20 од 29.01.2021. године, у седници одржаној 10.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5447/20 од 29.01.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 5891/19 од 14.07.2020. године одбијен је приговор стварне ненадлежности Вишег суда у Београду. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужена пресудама Основног суда у Крагујевцу П1 15/13 и Апелационог суда у Београду Гж1 2998/13 од 09.10.2014. године, доношењем одлуке о неисплати материјалне штете – накнаде за уписнину у Адвокатску комору Крагујевац, у износу 585.125,00 динара, повредила начело једнаких права и обавеза чиме је извршила дискриминацију по основу личног својства због поступања тужиоца као независног судије у деликатним предметима са идеолошком конотацијом, чиме је тужилац стављен у неравноправни положај у односу на друге судије које су то право оствариле пресудама. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу 6.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5447/20 од 29.01.2021. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је обављао дужност судије Основног суда у ... до 31.12.2009. године, када одлуком Високог савета судства није изабран за судију. Одлуком Уставног суда од 22.10.2012. године усвојена је уставна жалба тужиоца, поништена одлука Високог савета судства, након чега је одлуком Високог савета судства од 13.11.2012. године тужилац изабран за судију Основног суда у ... .

У тужби је наведено да је правноснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 15/13 од 23.07.2013. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2998/13 од 09.10.2014. године, тужиоцу досуђена накнада материјалне штете због изгубљене зараде у периоду од неизбора - 2010. године па до 2012. године када је поново изабран за судију, а одбијен тужбени захтев за накнаду материјалне штете – уписнине у Адвокатску комору Крагујевац, док је другим неизабраним судијама у истој чињеничној и правној ситуацији досуђена накнада материјалне штете по основу уплаћене уписнине у адвокатску комору, о чему је приложио одлуке донете у другим поступцима – пресуде Врховног касационог суда Рев2 844/15 од 18.02.2016. године, Рев2 2795/18 од 13.03.2019. године, као и Рев2 1462/15 од 21.04.2015. године. Тужилац сматра да је различитим поступањем судова дискриминисан по основу личног својства – својства судије који је независно одлучивао у предметима са идеолошком конотацијом и да је стављен у неравноправан положај у односу на друге судије које су право на накнаду материјалне штете (уписнине) остварили пресудама.

У другим парницама, пресудама Врховног касационог суда Рев2 844/15 од 18.02.2016. године и Рев2 2795/18 од 13.03.2019. године, по ревизијама тужилаца у тим парницама, преиначене су нижестепене пресуде и усвојен тужбени захтев за накнаду штете због плаћања накнаде за уписнину Адвокатску комору, а пресудом Врховног касационог суда Рев2 1462/15 од 21.04.2015. године, укинута је другостепена пресуда у делу којим је одбијен тужбени захтев по истом основу и предмет враћен на поновно суђење.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право налазећи да у конкретном случају није било дискриминације ни дискриминаторског поступања тужене према тужиоцу.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС“ број 22/09), прописано је да изрази „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“ означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица, или њима блиских лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима.

Одредбом члана 4. наведеног закона, прописано је да су сви једнаки и да уживају једнак положај и једнаку правну заштиту, без обзира на лична својства, те да је свако дужан да поштује начело једнакости, односно забрану дискриминације. Одредбом члана 5. Закона, прописано је да су облици дискриминације непосредна и посредна дискриминација, као и повреда начела једнаких права и обавеза, позивање на одговорност, удруживање ради вршења дискриминације, говор мржње и узнемиравање и понижавајуће поступање.

Непосредна дискриминација према члану 6. наведеног закона, постоји уколико се лице или група лица због његовог односно њиховог личног својства, у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или су стављени у неповољнији положај, или би могли бити стављени у неповољнији положај, док посредна дискриминација (члан 7.) постоји уколико се лице или група лица због његовог односно њиховог личног својства стављају у неповољнији положај актом, радњом или пропуштањем које је привидно засновано на начелу једнакости и забране дискриминације, осим ако је то оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.

У овом случају, тужена преко својих органа (судова) није неоправдано и неједнако поступала према тужиоцу с обзиром на његова лична својства у односу на групу лица за коју тужилац тврди да је имала другачији, бољи третман. Тужилац је делимично успео у судском поступку, судска одлука садржи разлоге делимичног одбијања тужбеног захтева, а тужилац није доказао да је иста била предмет преиспитивања у ревизијском поступку који је по уједначавању судске праксе, имао другачији, повољан исход за друга лица као подносиоце ревизије, те да се налазио у истој или битно сличној чињеничној и правној ситуацији као лица у односу на која тврди да је дискриминисан. Судске одлуке су обавезне за све и не могу бити предмет вансудске контроле, већ судску одлуку може преиспитивати само суд, у законом прописаном поступку (члан 144. ст. 3 и 4. Устава РС). Сходно наведеном, различито поступање судова пре уједначавања судске праксе није у вези са појмом дискриминације ни дискриминаторског поступања, у смислу чл. 2., 6. и 7. Закона о забрани дискриминације, већ лице које тврди да је начело једнакости повређено неједнаким поступањем суда има други механизам заштите – уставноправну заштиту због повреде права на правично суђење. Осим тога, тужилац није доказао да га је својство судије који је поступао у предметима, у којима су странке као окривљени, били утицајни људи, довело у неравноправан положај пред основним и апелационим судом, поводом потраживања накнаде штете, с обзиром на исход тог поступка у коме је делимично успео. Стога Врховни касациони суд налази да је побијаном одлуком правилном применом материјалног права одлучено о тужбеном захтеву.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић